

Господине председавајући, уважени учесници, даме и господо,

Самит у Солуну био је јединствена прекретница за све земље Западног Балкана, мапа пута са неопходним смерницама како да се испуне и спроведу предуслови у циљу достизања европских стандарда и како би европска перспектива региона постала опипљива. И, показало се да је то био успешан подстицај, с обзиром на то да су све земље региона направиле значајне помаке. Због тога је важно да се гради на тим достигнућима и да се оствари даљи напредак у свим кључним питањима.

Захтев Србије за приступање ЕУ представљао је важан корак који потврђује јаку посвећеност владе Републике Србије интеграцији ЕУ, тако рећи од историјског значаја за земљу. Постојала је општа подршка за овај корак међу свим политичким странкама и у јавности. Позитивно мишљење Европске комисије о спремности Србије да се придружи ЕУ је, на крају, довело до одлуке Европског савета, у марту прошле године, да одобри статус кандидата.

Србија је наставила да напорно ради у читавом низу реформских процеса, с посебним акцентом на доношење закона и подзаконских аката, увођење табела усклађености за све прописе, као и на самој примени већ усвојених норми и правила. Борба против организованог криминала и корупције, увођење владавине права, заштита људских и мањинских права, регионализација и децентрализација, независни и слободни медији и сарадња са цивилним друштвом су били, и даље ће бити, у фокусу наших настојања. И, то не само зато што се то скопчано са реформском агендом ЕУ него и због свести нашег друштва да су ове промене и побољшања потребни да се крене напред. Следећи корак је да започнемо преговоре о чланству у ЕУ, што очекујемо током ове године.

Огроман напредак је учињен у домену регионалне, и билатералне и мултилатералне сарадње. Србија се показала конструктивном у свим регионалним форумима и билатерално са свим земљама у региону. А ми смо уверени да је то политички и морални императив, сигуран пут јачања регионалних веза, изградње поверења, економског развоја и препорука, сама по себи, за регион да постане јединствена мрежа у кључним областима од заједничког интереса и благостања, компатибилан онима који већ постоје у Европској унији.

Косово је најосетљивије питање за Србију. Међутим, сматрамо да све заинтересоване

стране треба да заједно раде на прагматичан и флексибилан начин у циљу побољшања живота обичних људи. До сада су мир и стабилност у региону сачувани, што је и последица конструктивног става Србије. Отворени смо за разговоре о свим питањима. Београд је започео дијалог са Приштином како би ствари кренуле на боље за све заједнице које живе на Косову. Спремни смо да тражимо компромисна решења за свако преостало питање, као што смо приказали до сада у дијалогу и да применимо постигнуте договоре. Србија ће наставити да негује добру сарадњу са ЕУЛЕКС-ом у конкретно утврђеним областима и да заједно са ЕУ тежи напретку у свим деликатним питањима.

У релативно кратком периоду од последњег проширења ЕУ, постало је јасније него икада да је суштински важно да се обезбеди да и потенцијалне земље кандидати и земље кандидати имају двоструку обавезу - према агенди ЕУ и према њиховим националним и регионалним проблемима. У политичком смислу, као и у социјалном па чак и психолошком, прошлост и садашњост били су обележени успонима и падовима, при чему је најновија криза потресла Балкан у целини. Утицај економске и финансијске кризе осетио се управо у време када је регион био близу врхунца свог постконфликтног опоравка.

Упркос свим тешкоћама, балканске земље су наставиле са својим реформским програмима, мада у различитој мери. То је била општа констатација у последњим комуникацијама Комисије о проширењу, уз либерализацију визног режима за све земље региона даљим јачањем њихове перспективе чланства. Утолико је још важније да се види напредак региона, без посебног заостајања. Потребно је из разлога стабилности и регионалне сарадње, као стратешки виталних циљева. Сада се мора уложити огроман напор како би се процес проширења завршио и како би се постигло да нема стратешког вакума.

Политички лидери у Србији, као и они у региону, препознају свој део одговорности да се баве и решавају преостала питања. Трудимо се да одржимо темпо реформи и да испунимо све наведене циљеве. Нека решења за кризу и њене последице по регион, поред унутрашњих ограничења, рационалности и штедње, могу се наћи у удруживања ресурса на регионалном платформи и у мултилатералним великим пројектима који ће сигурно убрзати наш заједнички економски развој и перспективу, при чему ће учешће ЕУ и њених држава чланица бити веома потребно.

Што се тиче Лисабонског споразума, напори Европске уније да игра афирмативнију глобалну улогу свакако ће зависити од њеног успеха у остваривању трајне стабилне архитектуре на Балкану. Земље региона у том смислу имају јасну одговорност да обезбеде да он постане интегрални део Европе, односно део решења, а не проблема, као што многи званичници често истичу.

Постоји јасно признање од стране лидера Западног Балкана да напредак на путу помирења и већа регионална сарадње погодују грађанима. Представници ЕУ наглашавају потребу да виде стални напредак држава региона ка решавању граничних спорова и питања наслеђених конфликта укључујући и проблеме избеглица и изградњу поверења. Уместо да пожури да поздрави улазак земаља Западног Балкана у ЕУ, Унија би радије да прихвати нове чланице које су решиле већину својих историјских спорова. Ефикасни

правни режими су предуслов за обнову и развој. Ипак, још много тога треба да се уради да би се остварила економска експанзија и обнова. Милијарде евра треба да се уложе у енергетику, саобраћај и комуникационе инфраструктуре. Царинске као и нецаринске баријере су и даље препрека пословању у региону, и треба да буду уклоњене. А, улагање у образовање и иновације је од суштинског значаја за побољшање обима трговине и допринос ширењу запослености и просперитета.

Земље Западног Балкана су оствариле значајне помаке од доношења Солунске агенде, а за неке се напредовање ка дуго очекиваном чланству у ЕУ изгледа убрзава. Овај тренд, међутим, не би требало да се прекида све док све земље региона не уђу у ЕУ. Можда није тренутак да се говори о убрзању проширења ЕУ, али не треба, и поред свих економских и финансијских тешкоћа које тренутно заокупљају ЕУ, занемарити или једноставно у недоглед оставити по страни европску перспективу приступања З. Балкана. Ово, тим пре, јер проширење није више идеја, већ концепт, пројекат, стратегија за сигурнију, стабилнију и просперитетнију Европу, која би требало да настави да негује и промовише инспиративне вредности као што су слобода и демократија.